EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI ELÄINTEN SUOJELUSTA KULJETUKSEN JA SIIHEN LIITTYVIEN TOIMENPITEIDEN AIKANA, NEUVOSTON ASETUKSEN (EY) NO 1255/97 MUUTTAMISESTA JA NEUVOSTON ASETUKSEN (EY) 1/2005 KUMOAMISESTA



Maa- ja metsätalousvaliokunta kuuleminen

5.3.2024

Eläinlääkäri

Stella Attia

Vasikoiden kuljetus

- Kuljetettavien vasikoiden tulee ehdotuksen mukaan olla vähintään viiden viikon ikäisiä ja niiden tulee painaa vähintään 50 kg.
    - Nykyisin sonnivasikat lähtevät tilalta 10-14pv ikäisenä ternikasvattamoon. Kustannus lähtötilalle tällöin on noin 30-50 euroa per vasikka. Jos nämä vasikat pidetään lähtötilalla 50pv ikään saakka niin minimikustannus pelkästä ruokinnasta ja kuivikkeista on 150-200 euroa per vasikka.
    - Tämän lisäksi tuottajan tarvitsee lisätä kasvatustiloja vähintään puolella (vasikoiden kasvatustilat ovat todella kalliita rakentaa), juottokoneiston/maidon lämmityslaitteiden kapasiteettia tarvitaan lisää, kuivituskustannukset lisääntyvät, työkustannukset, energiakulut jne.. Vasikan kasvatus on todella kallista. Toisaalta myös ternivasikkakasvattamot ovat rakentaneet kalliit tilat jotka nyt sitten olisivat käytössä hyvin vähän tai eivät ollenkaan käytössä.
    - Sonnivasikat syövät väkirehua ja kuluttavat myös juomarehua/maitoa huomattavasti enemmän ja samalla kuivikkeita paljon enemmän kuin vastaavan ikäinen lehmävasikka, olettaen että ne hoidetaan (yhtä) hyvin



Vasikoiden kuljetus

- Vieroittamattomien eläinten ja vasikoiden kuljetusaika ilman ruokintaa on enintään kahdeksan tuntia.
  - Nykyään vasikat juotetaan käytännössä monilla tiloilla 2 kertaa vuorokaudessa eli juottoväli yöllä voi venyä selvästi yli 12h. Vasikat ovat tällä tavalla juotettuna todella hyväkuntoisia. Toki vettä ja väkirehua on tarjolla koko ajan.
  - Vasikan juomarehun tai maidon valmistus ei tule onnistumaan kuskien toimesta niin että se olisi vasikalle turvallista!



Naudan lämmönsäätely

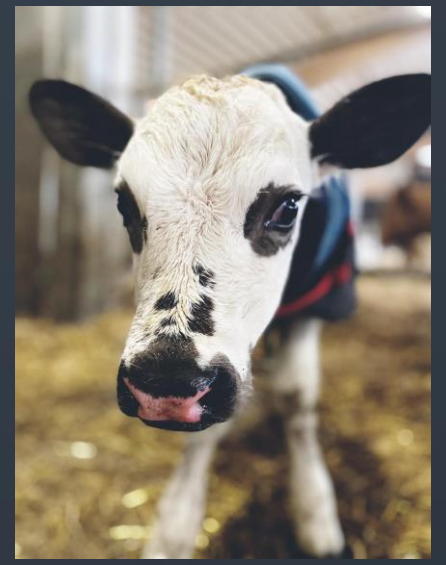

- Korkeatuottoinen lypsylehmä tuottaa lämpöä itse todella paljon.
  - 600W-1800W tunnissa riippuen maitotuotoksesta.
- Sen sijaan ne sietävät kylmää erittäin hyvin.
  - Suomessa kasvatetaan todella paljon nautoja täysin ulkolämpötiloissa eli kolmeseinäisissä pihatoissa missä ruokintapöydän puoli on kokonaan auki
  - Lisää energian tarvetta
- Kuljetusaika ei saa ylittää yhdeksää tuntia, mikäli ulkoilman lämpötila on sääennusteen mukaan päivällä 25–30 C-astetta.
  - Lehmä tuntee lämpöstressiä jo heti kun ympäristön lämpötila on yli +20 astetta.
  - Korkeat lämpötilat onkin otettava huomioon kuljetuksessa auton sisällä.
  - Kuumassa lisätilantarve on perusteltu tiettyyn rajaan saakka. Liika tila suurten eläinten kuljetuksissa sen sijaan on turvallisuusriski
  - Vesi.
- Kuljetusaika ei saa ylittää yhdeksää tuntia, mikäli ulkoilman lämpötila on sääennusteen mukaan alle –5 astetta.
  - Aikuinen nauta pystyy matkustamaan erinomaisesti vaikka ulkona on pakkasta.
  - Kova pakkanen sen sijaan haittaa kuljetuksia, lastaamista ja muuta paljon enemmän kuin nautaa itseään.
  - Teurasautossa aikuisella lehmällä ei ikinä tule kylmä
  - Jos ympäristön ulkolämpötila on -20 tai alle niin jotta navetassa on 0 astetta tai plussalla niin silloin AINA ilmanvaihdosta tingitään ja navetassa (tai kuljetusautossa) on lehmän kannalta huono ilma!
- Lämpötiloja koskevissa rajoituksissa raja-arvot perustuvat lähtöpaikan, matkan aikaisen kontrollipisteen ja päätepisteen sääennusteisiin

Nautojen kuljetus

- Tavoitteena tulee ehdotuksen mukaan olla paikallisen teurastuksen suosiminen ja pitkien teuraskuljetusten lopettaminen.
  - Pienteurastamoiden ja ns. rahtiteurastuksen byrokratiaa tulisi keventää, mutta sitä tässä esityksessä puolestaan ei tehdä. Tällä olisi selvä vaikutus kuljetusmatkoihin ja eläinten hyvinvointiin.
- Asetusta sovellettaisiin ainoastaan yleisten vaatimusten osalta maatilan omalla kalustolla tehtäviin laidunkuljetuksiin ja maatilojen omalla kalustolla tehtäviin alle 50 kilometrin kuljetusmatkoihin.
  - Mielestäni tätä ei pitäisi ainakaan soveltaa reittisuunnitelman ja TRACES-järjestelmän osalta ollenkaan tilan omalla kuljetuskalustolla tehtäviin kuljetuksiin, eikä olla mitään kilometrirajaa niissä. Olisi hyvä jos useammat tuottajat kuljettaisivat omat eläimensä läheisille pienille teurastamoille. Kalusto on eläimille tuttu, ihmiset ovat tuttuja, rehu autossa on tuttua jne.
- Ehdotuksen mukaan tulisi huomioida kuljetusvaatimuksissa uusin tieteellinen tieto ja vastata sosiaaliseen paineeseen. Lisäksi tulisi helpottaa vaatimusten toimeenpanoa digitalisaation ja automaation avulla. Ehdotuksen keskeinen tavoite on edistää lihan ja sukusolujen kuljetusta elävien eläinten sijaan. Edellä mainittujen tavoitteiden ohella tulisi taata markkinoiden sujuva toiminta.
  - Tässä ei huomioida naudan kohdalla tieteellistä tietoa.
  - TRACES on kankea järjestelmä ja lisää byrokratiaa ja etenkin elinkeinon kustannuksia.
  - Tässä esityksessä ei ole mitään, mikä parantaisi todellisia ongelmia eli elävien eläinten rahtaamista kolmansiin maihin tai Euroopassa maarajojen yli teurastettavaksi.
  - Millä tavalla tässä edistetään lihan ja sukusolujen kuljetusta?
  - Suomen markkinoille tämä on heikennys

Nautojen kuljetus

- Suurempien tilavaatimusten katsotaan parantavan merkittävästi eläinten hyvinvointia, mutta lisäävän kuljetuskustannuksia.
  - Suurten tuotantoeläinten maantiekuljetuksessa on parempi että eläimillä ei ole liikaa tilaa. Ne pystyvät nojaamaan seiniin ja tukeutumaan muihin eläimiin kaarteissa (vrt hevoskujetus)
- Koska pitkiä teuraskuljetuksia (yli 9 tuntia) on todellisuudessa vain vähän (EU:n sisällä 0,3—3,4 %) ei niiden rajoittamisella ole suuria taloudellisia vaikutuksia.
  - Eli ei hyödytä juuri Keski-Euroopassa eläinten asiaa?
  - Hankaloittaa kotimaista tuotantoa ja syö kilpailukykyä täällä.
  - Lisää Suomalaisen elinkeinon koko kaaren pellolta pöytään kustannuksia.
- Erityisesti nautojen teuraskuljetuksissa joudutaan eläimiä noutamaan useammalta tilalta, kun vanhoja lypsylehmiä poistuu tuotannosta. Pitkälti tästä johtuen nautojen kohdalla yhdeksän tuntia ylittyy Suomessa arviolta 4—20 %:ssa teuraskuljetuksista
  - Vaikea kuvitella että tuo riittää Suomessa
- Eläinten lastaukseen ja purkuun kuluva aika lasketaan ehdotuksen mukaan kuljetusaikaan.
  - Joskus lastaukset navetan päässä eivät suju suunnitelmien mukaan ja joku iso siitossonni pistää ranttaliksi ja totaalisesti jarrut pohjaan.

Nautojen kuljetus

- Sekä pitkiltä (yli yhdeksän tuntia kestäviltä) että lyhyiltä kuljetuksilta edellytetään reittisuunnitelmaa, joka sisältää matkakuvauksen. Pitkien kuljetusten osalta toimivaltainen Viranomainen hyväksyy reittisuunnitelman TRACES-järjestelmässä. Pitkissä kuljetuksissa kuljetusvälineen tosiaikainen sijainti rekisteröidään TRACES järjestelmään. Tämä antaa mahdollisuuden reittisuunnitelmien toteutumisen tarkastamiseen jälkikäteen.
  - Lisää byrokratiaa.
  - TRACES on kankea ja hankala käyttöinen järjestelmä etenkin pienemmille toimijoille.
  - Toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä maksaa Suomessa enemmän kuin muualla Euroopassa ja ei ole saatavilla virka-ajan ulkopuolella. Ongelman sattuessa toimijat eivät saa apua mistään.
- Yhdeksän tunnin aikarajasta voisi poiketa toimivaltainen viranomaisen luvalla, mikäli matka lähimpään teurastamoon on niin pitkä, että yhdeksän tunnin aikaraja ylittyy
  - Tilan ja teurastamon välinen matka ei ole ongelma vaan keräily kun tilat ovat harvassa
  - Toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä lisää byrokratiaa ja kustannuksia
- Kuljetusaikojen rajoittaminen vähentää päästöjä, mutta samanaikaisesti suuremmat tilavaatimukset kasvattavat päästöjä, joten kokonaisvaikutus on vähäinen
  - Suomessa kuljetusaikojen lyhentäminen nimenomaan lisää päästöjä kun ajetaan vajailla autoilla hakemaan yksittäisiä eläimiä

Nautojen kuljetus

- Asetusuudistuksella varmistettaisiin siten toimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla, helpotettaisiin EU:n sisäistä eläinkauppaa ja tehostettaisiin valvontaa.
  - Suomen elintarviketuotantoketjulle aiheutuu kohtuutonta haittaa eikä tämä lisää tasapuolisuutta täällä suhteessa Eurooppaan.
  - Valvonta kyllä tehostuu ja byrokratia
- Valvonnassa käytettävän automaation ja sähköisten menetelmien arvioidaan tuovan säästöjä ja tehostavan valvontaa. Valvonnassa tultaisiin hyödyntämään aikaisempaa enemmän komission ylläpitämää sähköistä TRACES-järjestelmää. Toimijoiden hyväksyntä ja kuljetuksia koskeva raportointi viranomaisille tapahtuisi kyseisen järjestelmän avulla. Kuljetuksia koskevien tietojen vieminen järjestelmään olisi toimijoiden vastuulla. Näin ollen ehdotus ei todennäköisesti lisäisi hallinnollisia kustannuksia.
  - Lisää hallinnollisia kustannuksia koska tarvitaan lisää eläinlääkäreitä valvomaan TRACES-kuljetussuunnitelmia ja hyväksymään niitä. Lisää myös elinkeinon kustannuksia jotka kaatuvat aina lopulta tuottajan niskaan.



Lehmä on epäluuloinen saaliseläin, mutta utelias.

Lehmä haluaa maata 12-14h vuorokaudessa pehmeällä, pitävällä alustalla. Se on kaikkein suurin ongelma sekä kuljetuksessa että teurastamon navetassa.

Lehmä ei useinkaan syö uutta rehua, vaikka sitä on tarjolla. Etenkään stressaantuneena

Vesi!



Kuljetuksen aikana ja teurastamolla lehmä ei kaipaa väkirehua vaan karkearehua, mutta pitää muistaa että sitä lehmä syö päivässä useita kymmeniä kiloja.

Kiitos

